

Prædiken til Anden juledag

Matt. 10, 32-42

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Enhver, som kendes ved mig over for mennesker, vil jeg også kendes ved over for min fader, som er i himlene. Men den, der fornægter mig over for mennesker, vil jeg også fornægte over for min fader, som er i himlene. Tro ikke, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd. Jeg er kommet for at sætte splid mellem en mand og hans far, en datter og hendes mor, en svigerdatter og hendes svigermor, og en mand får sine husfolk til fjender. Den, der elsker far eller mor mere end mig, er mig ikke værd, og den, der elsker søn eller datter mere end mig, er mig ikke værd. Og den, der ikke tager sit kors op og følger mig, er mig ikke værd. Den, der har reddet sit liv, skal miste det, og den, der har mistet sit liv på grund af mig, skal redde det. Den, der tager imod jer, tager imod mig, og den, der tager imod mig, tager imod ham, som har udsendt mig. Den, der tager imod en profet, fordi det er en profet, skal få løn som en profet, og den, der tager imod en retfærdig, fordi det er en retfærdig, skal få løn som en retfærdig. Og den, der giver en af disse små blot et bæger koldt vand at drikke, fordi det er en discipel, sandelig siger jeg jer: Han skal ikke gå glip af sin løn.« Matthæusevangeliet 10,32-42

Anden juledag kan vel i første omgang føles som temmelig brysk og blodig, efter man i de sidste dage har omgivet sig med julefejringens dejlighed, glæden og hyggen, gavegivningen og samværet. Fred har hvilet over jorden en stund. Sådan kan julen i de lykkeligste tider føles. Som indbegrebet af en helligdagsfred, hvor barne- og voksenstemmer i kirken og i hjemmene har lydt som et ekko af englesangen for markens hyrder den allerførste jul.

Andre har indvendt, at med beretningen om Stefanus, kirkens første martyr, kommer realismen endelig igen til orde. Evangeliet bliver til evangelium for mennesker, der stadig lever i verdens rørte vande, hvor vi dagligt erfarer, at den fred, vi drømmer om, som højeste gode for vores liv med hinanden, stadig har trange kår, og hvor kærligheden og sandheden igen og igen søges fortrængt og bekæmpet med hadske ord og stenkast.

Grundtvig er inde på nogle af de samme tanker i en prædiken til Anden Juledag holdt 1821 i Præstø og Skibinge. Der var sikkert dem, der ville synes, at juleevangeliet blev svækket eller afbrudt, når det med dette grusomme mord på Stefanus med al tydelig-

hed vises, at retfærdigheden endnu ingen endegyldig sejrsgang har gået i verden.

Men, tilføjer Grundtvig derefter, sådan synes det kun for dem, der ser begivenhederne med verdens ydre blik. Ser man derimod alt, der sker, i Herrens lys, da ser vi lys; og da ser vi tillige klart, at denne beretning hører med til juletiden. Først her gives den fulde betragtning af Frelserens modtagelse. Og også først herigennem kommer vi til at tænke på, hvad det dybeste, inderste i julens evangelium er: ikke en fred, der kommer og går, ikke en fred, der ophører, når mennesker handler imod den, men den helt anderledes fred, den blivende fred, der manifesterer sig *midt i verdens ufred*. Den fred, der ikke kan forstyrres af ondskabens anslag, ikke af menneskelig vold, ikke af vilkårlig ulykke. Den fred, hvis lys forjættedes i de gamle profetier, som skinnede i himmelstjernens glans, og hvis påskesol sprængte mørkets bånd for altid. Den fred, der blev gennemsigtig mod himlens lyseblå, blev usynlig for vores øjne, netop for altid i kærligheden og troen og håbet at være synlig for vores hjerte. Gud er for alle tider og for al fremtid blevet *Gud med os*.

At Gud har forbarmet sig over sig over os og fortsat går med os og lider med os og er os nær i hver en stund, at han har lovet os engang at sætte alt i forhold til sig, så kærligheden bliver alt i alle, det er det lys, der skinner i håbets forudgribende fred.

At høre om Stefanus derfor hverken svækker eller modsiger julens evangelium, for det minder os om at se begivenhederne i Herrens lys. Da ser vi lys, hvor andre kun ser mørke.

Samtidig hører vi i dag om mere end bare Stefanus. Evangelieteksten har et bud til os, vi ikke kan overhøre. Med skarphed lægger den sit perspektiv ned over, hvordan vi skal være vidner og følge Kristus efter. I Jesu ord til i dag får vi at vide, at det koster at have med Gud at gøre. Det koster at være vidne: ”Tro ikke, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd”, siger Jesus, og ”...den, der ikke tager sit kors op og følger mig, er mig ikke værd”.

Ikke enhver fred er af det gode, ikke enhver enighed tjener kærlighedens sag, ikke enhver stiltiende accept værner om retfærdigheden, mindes vi herved om. Det tilhørsforhold, vi i troen sættes i til Jesus, stiller os samme sted som ham. Den grænseløse kærlighed, vi har fået udøst over os, byder os at se med samme medfølelse blik på vores medmenneske som vores Herre. Også når det er ubekvem for os, også når det er skamfuldt eller ulogisk eller urimeligt eller endog farligt.

Stefanus var kirkens første martyr. Martyr betyder vidne. I den ligefremmeste betydning betyder det at vidne med ord og tunge at bekende vores kristne tro. At stå ved den og være modig og frimodig til at stå ved den også uden for kirken. For det er den eneste måde, andre mennesker kan komme til at lære evangeliet at kende på, og det er den eneste måde, hvorpå vi kan bringe evangeliets håb og trøst til andre. I den gammeltestamentlige læsning til i dag defineres disciplineringen ved at sammenholde disse to aspekter:

Gud Herren har givet mig disciples tunge,

så jeg med mine ord kan hjælpe den trætte. Ligesom overalt hvor Jesus har med mennesker at gøre og vil lade os forstå, hvad Guds rige handler om, er det ikke gjort med ord alene. Det er ikke kun at sige det rigtige. Det er at gøre det sande. Og det sande i Guds øjne er altid at gøre det kærlighedsfulde. At tjene næsten.

Stefanus var kirkens første martyr. Navnet er græsk og har forskellige betydninger. Det samme ord bruges om Jesu tornekrone, og samtidig kan ordet også betyde den sejrskrans, som en sportsudøver i antikken kunne krones med. I dette billede forenes således både lidelsen og herligheden. Både smerten og ophøjelsen.

Der findes en roman med denne titel, *Kronen*, skrevet af den svenske forfatterinde Elisabeth Bergstrand-Poulsen, som på flere måder beskæftiger sig med netop dette: hvordan kan et kristent menneske vidne om sin tro.

Det bliver særligt tydeligt i en scene, der udfolder sig mellem sognets to præster, den gamle, svagtsynede præst og så den unge kapellan, som sognepræsten på grund af sit dårlige syn har været nødt til at ansætte. Det sker, da de to en vinteraften drøfter en særlig kvinde, der bor i sognet. Hun bor uden for bygden og lever et trælsomt liv med en stor børneflokk og en mand, der i miles omkreds er kendt som en, man ikke kan regne med. Noget af det, der holder kvinden, Serafia, oppe, er den opgave, hun som ung blev betroet: hver uge i tyve år at sørge for at der ligger en friskbundet myrtekrans på den gamle adelsslægts grav på kirkegården. Opfylder hun det, vil en strålende vene-

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

tiansk lysekroner blive givet tilbage til kirken igen.

I sne og pløje, i kulde og frost ses derfor Serafias skikkelse i hver eneste lørdag aftenes skumring. Den lange vej gennem skoven går hun, mens dette holder hende oppe. Glansen og skønheden fra lysekronen, længslen efter at se den med sine tusind lysbrydninger vidne om Guds herlighed. Til trøst og til styrke bliver da på forunderlig vis denne opgave.

Men den unge hjælpepræst forstår det ikke, han billiger det ikke. For ham er denne lysekroner afgudsdyrkeri – det er korset alene, der skal være den kristnes symbol og salighed! Han har ikke meget til overs for simple bønder og deres trivielle bekymringer. Og den gamle præst krymper sig under den unge kapellans vrede. Han husker hjælpeløsheden hos sig selv og hos alle dem, der kæmper for det åndelige, det så vanskeligt fattelige. Han ser og forstår Serafias gerning på en anden måde: som et udtryk for længsel efter mening og ser i hendes vedholdenhed igennem disse mange år et udtryk for trofasthed.

Den gamle blinde præst ser altså klarere end sin unge, skarpøjede og skarptungede kapellan, der er fyldt med nidkærhed over for sin Herres Ord. For han, den gamle præst har den ene ting, der lader ham skue dybere end hans yngre kollega. Det er: medlidenhed. Hjertets evne til at lade sig bevæge. Og da han omsider tager ordet, begynder han sådan: ”Jeg forstår mere og mere, at det fornemste Bud i Loven – næst efter Kærlighed – er Redelighed”. Redeligheden i at dømme ikke efter ydre indtryk, men at se på

menneskets hjerte, og også selv se med hjertet, det vil sige med forståelse for, at hvert menneske er formet af det, vi er vokset op i, at intet menneske er hverken ondt eller godt, men at vi er fælles om at behøve den barmhjertighed, som er blevet os til del med Guds søn, og fælles om at være elsket af ham.

Og så er vi på en måde ved vores evangelietekst igen, der minder os om, at evangeliet er barmhjertighedens ord ind i verden. Den barmhjertighed, der, når den drives af kærlighed, lader himlen åbne sig her og nu imellem os. Den kærlighed, der hellere selv lider ondt, end svigter sit og sine. Den kærlighed, som vi skrøbelige og selvoptagne mennesker så vanskeligt formår. Og som vi derfor må bede om igen og igen. Og som vi tror, vi har modtaget.

Deri er evangelium. Deri er julefred.

Anne Christine Benner

Ellevang Kirke

Salmer:

123, 117, 122, 96, 118